

HARRASTEILMAILUN LENTOKOULUTUS

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain 1242/2005 77 §:n nojalla.

Sisältö:

1. Yleistä
2. Lentokoulutusluvan hakeminen
3. Lentokoulutuslupa
4. Lentokoulutusorganisaatio
5. Koulutuksessa käytettävät tilat ja lentopaikka
6. Koulutuksessa käytettävät ilma-alukset
7. Koulutettavia koskevat määräykset
8. Opettajia koskevat määräykset
9. Koulutuksen järjestäminen
10. Koulutuksesta annettava todistus
11. Lentokoe
12. Vakuutukset
13. Asiakirjojen säilytys
14. Lentokoulutusluvan voimassaolon jatkaminen ja uusiminen
15. Lentokoulutusluvan haltijan toiminnan päättyminen
16. Lentokoulutusluvan peruuttaminen, oikeuksien rajoittaminen tai raukeaminen
17. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 YLEISTÄ

Lentokoulutuksen antamiseen vaaditaan Ilmailuhallinnon lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää suunnitellun koulutustoiminnan laatuun ja laajuuteen tällä määräyksellä asetetut vaatimukset.

Tässä määräyksessä tarkoitetuista koulutusohjelmista samoin kuin eroavuus- ja perehdyttämiskoulutuksesta ja muusta erityislaatuudesta koulutuksesta määrätään erikseen.

1.1 Soveltamisala

Tämä määräys koskee suomalaisten kansallisten määräysten mukaista purjelento-, moottoripurjelento-, ultrakevytlento-, autogyro-, kuumailma- ja kaasupallokoulutusta, joka tähtää kansallisen lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseen tai voimassaolon jatkamiseen. Tätä määräystä ei sovelleta eroavuus- ja perehdyttämiskoulutukseen.

1.2 Määritelmät

Esittelykoulutus, on koulutusta joka tähtää ilmailuharrasteen esittelyyn ja markkinointiin.

Tutustumiskoulutus, on koulutusta joka tähtää koulutukseen yksinlento- vaiheeseen saakka

Peruskoulutus, on koulutusta joka tähtää lupakirjan myöntämiseen.

Jatkokoulutus, on koulutusta joka tähtää lupakirjaan liittyvän kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseen tai vanhentuneen lupakirjan tai kelpuutuksen uusintaan.

Kertauskoulutus, on koulutusta joka edellytetään lennonopettajan kelpuutuksen voimassaolon jatkamiselle.

Eroavuuskoulutus, on koulutusta, joka vaaditaan kun ilma-aluksessa on lennolla säädetty potkuri, sisään vedettävät laskutelineet, kannuspyörä- tai nokkapyörälaskuteline, pyöräkellukkeet, sukset tai suksina käytettävät kellukkeet tai joka on varustettu muilla poikkeavilla laitteilla tai ominaisuuksilla. Koulutukseen kuuluu harjoituksia, joissa tutustutaan järjestelmien toimintamenetelmiin normaaleissa ja hätätilanteissa.

Perehdyttämiskoulutus, on koulutusta, joka ohjaajan on saatava jokaiselle uudelle ilma-alustyyppille. Koulutuksessa perehdytään lentokäsikirjaan tai lento-ohjekirjaan.

Lentopaikan tilapäinen käyttö, käyttö katsotaan tilapäiseksi, jos lentopaikalla suoritetaan alle 50% koulutusohjelman mukaisista lentojen lukumäärästä.

2 LENTOKOULUTUSLUVAN HAKEMINEN

2.1 Lupaa lentokoulutukseen on haettava kirjallisesti Ilmailuhallinnolta vähintään 60 vuorokautta ennen suunniteltua toiminnan aloituspäivää. Hakemus on tehtävä ilmailuhallinnolta saatavalla lomakkeella.

2.2 Lupahakemuksesta on ilmettävä seuraavat seikat:

- a) lentokoulutusluvan hakijan nimi, kotipaikka ja osoite,
- b) koulutusorganisaatio, koulutuksesta vastaavien henkilöiden nimet ja mahdolliset sijaisjärjestelyt,
- c) toiminnan aiottu aloituspäivämäärä,
- d) teoria- ja lennonopettajien nimet, osoitteet, puhelinnumerot ja pätevyystiedot,
- e) paikka, jolla lentokoulutus pääasiassa tapahtuu ja lentopaikan päällikön suostumus
- f) koulutuksessa käytettävät tilat ja lentokalusto,
- g) annettavan koulutuksen laji,
- h) selvitys siitä, miten ilma-alusten ja koulutuksen vakuutus on järjestetty,
- i) käytettävät koulutusohjelmat,
- j) selvitys sisäisestä valvonnasta,
- k) lentokoulutusluvan hakijan vakuutus siitä, että edellä kohdissa a) - i) annetut tiedot ovat oikeita.

Mikäli lentokoulutusluvan hakijana on yhtiö tai yhteisö, hakemukseen on liitettävä yhtiöjärjestys tai säännöt. Hakemuksen allekirjoittajalla on oltava lupaa hakevan yhteisön nimenkirjoitusoikeus.

3 LENTOKOULUTUSLUPA

3.1 Lentokoulutuslupa annetaan määrättyä kurssia varten tai määräajaksi, mutta kuitenkin enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Ensimmäisellä kerralla lupa myönnetään enintään yhdeksi vuodeksi.

3.2 Mikäli ne seikat, joiden perusteella koulutuslupa on myönnetty, muuttuvat luvan voimassaoloaikana, on muutoksille saatava Ilmailuhallinnon hyväksyntä ennen toiminnan aloittamista muutetuilla järjestelyillä. Edellä sanottu ei koske tämän ilmailumääräyksen kohdassa 4.2.3 tarkemmin määrättyjä muutoksia, jotka koulutuspäällikkö on oikeutettu tekemään.

4 LENTOKOULUTUSORGANISAATIO

4.1 Yleistä

4.1.1 Jos lentokoulutusluvan haltija on yhtiö tai yhteisö katsotaan hallituksen tai johtokunnan puheenjohtaja vastuulliseksi johtajaksi, jos vastuuta ei ole sopimuksella siirretty valtuutetulle henkilölle. Jos luvan haltija on yksityinen henkilö, on hän vastuullinen johtaja. Vastuullinen johtaja vastaa lentokoulutusorganisaation vastuuhenkilöiden valinnasta ja toiminnan rahoituksesta, hänen katsotaan olevan koulutusluvan haltija.

4.1.2 Lentokoulutusorganisaatiossa on oltava koulutuspäällikön lisäksi kuhunkin harjoitettavaan koulutusmuotoon (kohta 1.1) päälennonopettaja sekä riittävä määrä teoria- ja lennonopettajia. Sama henkilö voidaan hyväksyä toimimaan useammassa kuin yhdessä tehtävässä, jos lentokoulutusorganisaatiossa on enintään 20 lennonopettajaa.

4.1.3 Koulutuspäällikkö ja päälennonopettajat voivat toimia ilman Ilmailuhallinnon erillistä hyväksyntää toistensa sijaisena enintään 3 kk, jos he täyttävät asianomaisen tehtävän pätevyysvaatimukset (kohta 4.2.5 ja 4.3.2). Sijaisuusjärjestelyt on kirjattava lentokoulutusluvan haltijan sisäisen valvonnan asiakirjoihin ja niistä on ilmoitettava Ilmailuhallintoon kahden viikon kuluessa sijaisuuden alkamisesta.

4.1.4 Vastuuhenkilöiden (koulutuspäällikkö ja päälennonopettaja) on täytettävä kohtien 4.2.5 ja 4.3.2 kelpoisuusvaatimukset ja toiminnallaan osoittaneet noudattavansa hyvää ilmailutapaa. Ilmailuhallinto järjestää kokeen asianomaisen riittävän tiedollisen ja taidollisen tason varmistamiseksi ennen tämän ensimmäistä hyväksymistä esitettyyn tehtävään.

4.2 Koulutuspäällikkö

4.2.1 Koulutuspäälliköllä on kokonaisvastuu koulutuksesta ja hänen on huolehdittava siitä, että lupaehtoja ja voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä sekä viranomaisen ja lentokoulutusluvan haltijan antamia ohjeita noudatetaan koulustoitinnassa ja että koulutus järjestetään hyväksytyyn koulutusohjelman mukaisesti.

4.2.2 Koulutuspäällikön on valvottava koulutuksen edistymistä ja koulustoitintaa sekä välittömästi puututtava havaitsemiinsa epäkohtiin ja poikkeamiin määräyksistä, lupaehtoista ja/tai lentokoulutusluvan haltijan omista ohjeista tai vaatimuksista ja ryhdyttävä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin.

4.2.3 Koulutuspäälliköllä on oikeus päättää ilman Ilmailuhallinnolta haettua erillistä hy-

väksyntää koulutusluvan myöntämisen jälkeeseen tapahtuvista seuraavista muutoksista:

- a) teoria- ja lennonopettajien lisäykset ja poistot,
- b) lennonopettajaharjoittelijoita valvovien lennonopettajien määrääminen,
- c) lentokoulutuksessa käytettävän Suomen ilma-alusrekisterissä olevan, tai muun EU-valtion ilma-alusrekisterissä olevan EASA-lentokelpoisuustodistuksen omaavan, lentokaluston lisäykset ja poistot,
- d) teoriakoulutukseen käytettävien tilojen lisäykset ja poistot, ja
- e) lentokoulutuksessa tilapäisesti käytettävien hyväksytyjen lentopaikkojen ja jääpeitteisten vesialueiden hyväksyminen ja poistaminen. Hyväksytyä lentopaikkaa ei tarvitse merkitä luetteloon (kohta 4.2.4) jos sitä käytetään vain matkakoululentoihin liittyvään toimintaan.

4.2.4 Koulutuspäällikön on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään kohdassa 4.2.3 tarkoitetuista muutoksista. Luetteloon on merkittävä hyväksymispäivämäärät ja siihen on liitettävä:

- a) teoria- ja lennonopettajien suostumukset,
- b) lentokoulutuskaluston käyttösopimukset, ja
- c) tilapäisesti käytettävän lentopaikan pitäjän suostumus.

Koulutuspäällikön on varmennettava luettelo ja siihen tehdyt merkinnät allekirjoituksellaan.

4.2.5 Koulutuspäällikön on oltava hyvin perehtynyt ilmailualan koulutukseen ja toiminnallaan osoittanut noudattavansa hyvää ilmailutapaa sekä hänellä on tai on ollut lennonopettajan kelpuutus voimassa viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana ennen hänen ensimmäistä hyväksymistään koulutuspäällikön tehtävään.

4.3 Päälennonopettaja

4.3.1 Päälennonopettaja vastaa ilma-alusryhmänsä lennonopettajien ja koulutettavien valvonnasta lentokoulutuksessa.

4.3.2 Kutakin koulutusmuotoa (ilma-alusryhmää) varten on oltava päälennonopettaja. Päälennonopettajalla on oltava lentokoulutusta annettaessa voimassa oleva lennonopettajan kelpuutus asianomaiselle ilma-alusryhmälle ja on toiminnallaan osoittanut noudattavansa hyvää ilmailutapaa.

5 KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT TILAT JA LENTOPAIKKA

5.1 Teoriaopetusta varten on lentokoulutusluvan haltijalla oltava käytettävissään riittävät ja tarkoituksenmukaiset huonetilat sekä opetus-, havainto- ja harjoitusvälineet.

5.2 Lentokoulutuksen on pääasiassa tapahduttava Ilmailuhallinnon tähän tarkoitukseen hyväksymältä ja koulutuslupaan merkityltä lentopaikalta, elleivät koulutustavoitteet tilapäisesti vaadi muun hyväksytyyn lentopaikan käyttöä.

Koulutuspäällikön on hyväksyttävä lentokoulutuksessa tilapäisesti käytettävät hyväksytyt lentopaikat ja jääpeitteiset vesialueet, joiden on myös täytettävä kohdan 5.3 vaatimukset.

5.3 Lentokoulutuslupaan merkityllä lentopaikalla on oltava seuraava varustus:

- a) riittävät ensiapu- ja palonsammutusvälineet,
- b) puhelin,
- c) tuulen suunnan osoitin
- d) loukkaantuneen henkilön kuljetukseen sopiva kuljetusväline, mikäli sairaankuljetusajoneuvoa ei ole mahdollista saada nopeasti paikalle, ja
- e) radiovarustus maan ja lentokoneen välisen radioyhteyden hoitamiseen.

5.4 Kohdat 5.2 ja 5.3 eivät koske kuumailma- ja kaasupallokoulutusta. Kuumailma- ja kaasupallokoulutuksen on tapahduttava alueella, jossa on riittävästi lentokoulutuksessa käytettävien kuuma- ja kaasuilmapallojen lentokäsikirjan vaatimukset täyttäviä laskeutumispaikkoja.

6 KOULUTUKSESSA KÄYTETTÄVÄT ILMA-ALUKSET

6.1 Lentokoulutus on annettava maalaskutelineellä varustetulla ilma-aluksella jossa on oltava kaksoisohjaimet lennonopettajan ja oppilaan käytettäväksi. Ohjaajalta toiselle siirrettäviä ohjaimia ei hyväksytä. Kaksoisohjainvaatimus ei koske kuumailma- ja kaasupalloja. Peruskoulutuksessa käytettäville ilma-aluksille asetetaan seuraavat lisävaatimukset:

- a) purjelentokoneen, moottoripurjelentokoneen ja kuumailma- ja kaasupallon on oltava tyyppiä hyväksytty ja ilma-aluksella on oltava voimassaoleva lentokelpoisuustodistus.
- b) ultrakevyen lentokoneen on oltava tyyppitodistuksen mukainen tai sillä on oltava erillinen Ilmailuhallinnon hyväksyntä ja

voimassa oleva lupa ilmailuun, joka oikeuttaa peruslentokoulutukseen.

- c) autogyron on oltava tyyppitodistuksen mukainen tai sillä on oltava erillinen Ilmailuhallinnon hyväksyntä ja voimassa oleva lupa ilmailuun, joka oikeuttaa peruslentokoulutukseen.

6.2 Peruslentokoulutukseen käytettävän kaksipaikkaisen ilma-aluksen kuormattavuus on oltava punnitustodistuksen perusteella vähintään 165kg.

6.3 Koulutuksessa käytettävän ilma-aluksen huoltajalla on oltava asianomaisen ilma-alusryhmän huoltomekaanikon lupakirja (OSA-66) tai Ilmailuhallinnon kansallinen hyväksyntä.

6.4 Jos lentokelpoisuuden hallintaa ei ole muiden määräysten perusteella siirretty erilliselle lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiolle, on koulutuspäällikön huolehdittava ja valvottava, että koulutuksessa käytettävien ilma-alusten huoltotoiminta, sekä lentokelpoisuuden ylläpito hoidetaan EASA:n huoltotoiminta-asetuksen tai kansallisten ilmailumääräysten mukaisesti.

7 KOULUTETTAVIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

7.1 Ilmailuhallinto antaa lentokoulun ja oppilaan yhteisestä hakemuksesta edellytykset täyttävälle oppilaalle siitä erikseen annettujen määräysten mukaisen lento-oppilaan lupakirjan. Peruslentokoulutusta ei saa antaa sille, jolla ei ole tässä tarkoitettua lupakirjaa. Jos lentokoulutusluvan haltijalle on hyväksyty esittely- tai tutustumiskurssi, lentokoulutusta voidaan antaa yksinlentovaiheeseen asti ilman lento-oppilaan lupakirjaa.

7.2 Peruslentokoulutuksessa oppilaan lentoaika saa yhden vuorokauden aikana olla enintään 1,5 tuntia jakaantuen kolmeen noin 30 minuutin tai kahteen noin 45 minuutin pituiseen lentoon. Lentotehtävien välillä oppilaalla on oltava vähintään yhden tunnin pituinen tauko.

- edellä oleva ei koske purjelentokoulusta, jossa oppilas saa yhden vuorokauden aikana lentää purjelentokoneella enintään kuusi lentoa tai mikäli lentoaika ei ylitä kahta tuntia, lentojen lukumäärä saa olla enintään kymmenen.

- edellä oleva ei koske kuumailma- ja kaasupallolentokoulutusta.

Aika- ja lentomäärärajoitukset eivät koske matkalentoja, koulutustarkastuslentoa, tarkastuslentoja tai lentokoetta.

7.3 Jos oppilaan lentokoulutus keskeytetään, on koulutuspäällikön tehtävä viipymättä keskeyttämisestä ja sen syistä kirjallinen il-

moitus Ilmailuhallinnolle mahdollisia toimenpiteitä varten.

7.4 Jos oppilas on itse keskeyttänyt koulutuksensa ja haluaa jatkaa sitä toisessa lentokoulussa, on koulutusta jatkavan lentokoulun ja oppilaan yhteisesti haettava Ilmailuhallinnolta tämän määräyksen kohdan 7.1 tarkoittama lento-oppilaan lupakirja. Aiemmin myönnetty lento-oppilaan lupakirja on palautettava Ilmailuhallintoon.

7.5 Lento-oppilas saa hyväksytyntä lentokokeen suoritettuaan käyttöoikeudellisen lento-oppilaan lupakirjansa voimassaoloaikana lentää hänen lennonopettajansa tai sijaiseksi sovitun lennonopettajan antamia ja valvomia harjoituslentotehtäviä paikallislentoina lupakirjan myöntämiseen saakka, mutta kuitenkin enintään 1 kuukauden ajan.

7.6 Alle 16-vuotias purjelento-oppilas saa koulutuksensa päätyttyä käyttöoikeudellisen lento-oppilaan lupakirjansa voimassaoloaikana lentää hänen lennonopettajansa tai sijaiseksi sovitun lennonopettajan antamia ja valvomia harjoituslentotehtäviä paikallislentoina.

8 OPETTAJIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

8.1 Lentokoulutusluvassa tarkoitettua koulutusta saa antaa koulutuspäällikön ao. tehtävään hyväksymä lennonopettaja tai lennonopettajaharjoittelija. Koulutuspäällikkö voi hyväksyä nimetyn osa-alueen teoriaopettajaksi henkilön, jonka lennonopettajan tai opettajaharjoittelijan kelpuus ei ole voimassa tai jonkun muun ilmailun erikoisalan asiantuntijan, jos tämä kokemuksensa, tietojensa, taitonsa ja sopivuutensa puolesta on kelpoinen toimimaan opettajana.

8.2 Lennonopettaja saa yhden vuorokauden aikana suorittaa peruslentokoulutukseen liittyviä koululentoja enintään 5 tuntia tai mikäli kyseessä on purjelennon opettaja enintään 30 koululentoa. Rajoitus ei koske hyväksytyntä koulutusohjelman mukaisia matkalentoja eikä jatkokoulutusta.

9 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

9.1 Yleistä

9.1.1 Lentokoulutus on järjestettävä Ilmailuhallinnon hyväksymän koulutusohjelman mukaisesti ja lentokoulutukseen liittyvä teoreettinen opetus on annettava yhtenäisen kurssin ja/tai Ilmailuhallinnon hyväksymän tietokoneavusteisen itseopiskelukurssin muodossa.

9.1.2 Lentokoulutusluvan haltija voi järjestää koulutuksen siten, että toinen lentokoulu-

tusluvan haltija antaa teoriakoulutuksen sitä varten erikseen myönnetyn luvan mukaisesti, mikäli se koulutustavoitteen kannalta on tarkoituksenmukaista. Lentokoulutuksen antava lentokoulutusluvan haltija vastaa kuitenkin siitä, että koulutustavoite kokonaisuudessaan tulee saavutetuksi.

9.1.3 Peruskoulutuksen alkaessa on kullekin oppilaalle annettava ilmailulaki, lentosäännöt, koulutuksen tavoitteena olevaa lupakirjaa ja lento-oppilaan lupakirjaa koskeva ilmailumääräys, koulutusohjelma ja tämä määräys. Jatkokoulutuksessa on kullekin oppilaalle annettava koulutuksen tavoitteena olevaa kelpuutusta tai oikeutta koskeva ilmailumääräys ja koulutusohjelma. Mainittu materiaali voidaan antaa painettuna, sähköisenä tallenteena tai tietokoneavusteisen itseopiskelukurssin yhteydessä internetin välityksellä ladattavissa olevina tiedostoina tai sivustoina. Vaatimus ei koske esittelykurssia.

9.1.4 Koulutustiloissa oppilaiden käytettävissä on koko koulutusajan oltava Suomen Ilmailukäsikirja (AIP) ja sen voimassaolevat muutokset ja lisäykset (AIC), voimassaoleva ilmailulaki, lentosäännöt sekä kyseisen ilmailusryhmän lento- ja huoltotoimintaa, -lupakirjoja, -kelpuutuksia ja -oikeuksia koskevat ilmailumääräykset ja -tiedotukset sekä kyseistä koulutusta koskeva koulutusohjelma. Edellä mainitut normit ja koulutusohjelmat voivat olla paperille painettuja tai oppilaiden käytettävissä on koulutustiloissa verkkoyhteydet tarvittaviin normijärjestelmiin tai tietokoneessa oleviin järjestettyihin asiakirjoihin.

9.1.5 Teoriaopetuksen lisäksi oppilaille on annettava tai osoitettava käyttöön sähköisenä tallenteena riittävä määrä opetusaineistoa oppituntien kertaamiseksi sekä niiden lisäksi suoritettavaa itseopiskelua varten.

9.1.6 Vaatimukset sisäiselle valvonnalle:

- erittäin pieni koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on 5 tai vähemmän, edellytetään koulutusorganisaation tekemää, tarkastuslistalla tositettua sisäistä valvontaa vähintään kerran vuodessa.
- pieni koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on 6-20, edellytetään tarkastuslistoihin perustuvaa sisäisen valvonnan ohjelmaa, jonka avulla lentokoulutusluvan haltija valvoo itse toimintaansa, kirjaa sisäiset tarkastukset ja niissä tehdyt havainnot. Mikäli toiminnassa havaitaan poikkeamia, ne on käsiteltävä asianmukaisesti ja käsitelyvaiheet on taltioitava. Vähintään kerran vuodessa on asiantuntevan arvioijan tarkastettava sisäisen valvonnan toimintoja ja tuloksia. Tarkastuksen voi tehdä koulutusorganisaatio tai ulkopuolinen asiantuntija. Tarkastuksesta on annettava kirjallinen lausunto lento-

koulutusluvan haltijalle (vastuulliselle johtajalle) ja tiedoksi koulutuspäällikölle.

- Koulutusorganisaatio; jos lennonopettajia on yli 20, edellytetään lentokoulutusluvan haltijalta JAR-FCL mukaista tai vastaavaa laatuvarmistusta.

9.2 Teoriakoulutus

9.2.1 Oppilaan on osallistuttava koulutusohjelman mukaisille oppitunneille tai opiskeltava oppituntien aiheet Ilmailuhallinnon hyväksymän tietokoneavusteisen etäopiskeluohjelman mukaisesti ja osallistuttava ao. lentokoulutusluvan haltijan järjestämiin kirjallisiin kokeisiin. Hyväksytyyn koetulokseen vaaditaan, että oppilas vastaa vähintään 75 prosenttiin kunkin oppiaineen yhteispistemäärästä oikein.

9.2.2 Mikäli oppilas joutuu olemaan poissa oppitunneilta, hänelle on erikseen annettava opetusta koulutustavoitteen saavuttamiseksi tai hänen on opiskeltava oppituntien aiheet Ilmailuhallinnon hyväksymän tietokoneavusteisen etäopiskeluohjelman mukaisesti. Tarvittavasta opetuksesta ja sen toteuttamistavasta ja määrästä kyseisen aineen opettajan ja koulutuspäällikön on päätettävä yhdessä. Opetuksesta on pidettävä kohdan 9.2.5 mukaista päiväkirjaa.

9.2.3 Oppilaan aiemmin saaman muun vastaavan koulutuksen perusteella koulutuspäällikkö voi vapauttaa hänet osaksi tai kokonaan osallistumisesta kurssin oppitunneille tai tietokoneavusteisen etäopiskelun eri osioihin. Teoriaopetuksesta vapautetun oppilaan on kuitenkin osallistuttava kurssin loppukokeisiin, ellei koulutuspäällikkö erityisistä syistä vapautta oppilasta myös loppukokeista. Koulutuspäällikön on esitettävä kirjallisesti opetuksesta ja loppukokeista vapauttamisen syyt oppilaan lupakirjahakemuksen yhteydessä.

9.2.4 Hyväksytytty teoriakoe on lupakirja- tai kelpuutushakemusta varten voimassa kaksi vuotta kokeen suorituspäivästä lukien.

9.2.5 Lentokoulutusluvan haltijan on pidettävä päiväkirjaa teoreettisten oppiaineiden opetuksesta, Ilmailuhallinnon hyväksymän tietokoneavusteisen etäopiskelun eri osioiden suorittamisesta ja koetilaisuuksista. Niistä on ilmettävä oppituntien, osioiden ja teoriakokeiden päivämäärät, kellonajat, oppituntien ja/ tai osioiden aiheet, opettajat sekä oppitunneilla läsnä olleet oppilaat.

9.3 Lentokoulutus

9.3.1 Lentokoulutus on annettava koulutusluvan koneluetteloon merkityllä ilma-aluksella. Oppilaan on istuttava ohjaajan paikalla.

9.3.2 Saman lennonopettajan on pääsääntöisesti annettava peruskoulutus yksinlentovaiheeseen saakka, perustelluista syistä koulutuspäällikön tai päälennonopettajan suostumuksella lennonopettaja voidaan vaihtaa.

9.3.3 Lentokoulutusluvan haltijan on pidettävä lentokoulutuksesta oppilaskohtaista koulutusohjelman mukaista kirjanpitoa. Kirjanpidosta on ilmentävä oppilaan lennonopettaja, lentokoulutuksen päivämäärät, lentokoulutuksen vaiheet sekä kohdissa 9.4.1 ja 9.4.2 mainitut, peruslentokoulutusta koskevat kirjallisten kokeiden ja koulutustarkastuslentojen suoritukset.

9.3.4 Kaikille peruskoulutukseen liittyville koulutusohjelman mukaisille matkalennoille tulee laatia kirjallinen lentosuunnitelma (FPL) sekä operatiivinen lentosuunnitelma (OPF) paino- ja polttoainelaskelmineen. Kopiot näistä on säilytettävä luvun 13 ohjeiden mukaisesti. Vaatimus ei koske purjelento-, kuumailma- ja kaasupallokoulutusta.

9.3.5 Hinauslentäjäkoulutuksessa on hinattavan purjelentokoneen päälliköllä oltava purjelentäjän lupakirja ja lähtötapaoikeus lentokonehinausoikeudella tai hinattavan liitimen päälliköllä on oltava liitimen ohjaajan kelpoisuustodistus lentokonehinausoikeudella.

9.4 Yksinlento

9.4.1 Ennen ensimmäistä yksinlentoa oppilaalla on oltava lento-oppilaan lupakirja ja hänen on suoritettava ennen koulutustarkastuslentoa hyväksytysti koulutusohjelman mukaisia aerodynamiikkaa, ohjausoppia, ilmailun säädöksiä ja koulutukseen käytävän ilma-aluksen käyttöä ja hoitoa sekä lentokäsi-kirjaa (tai -ohjekirjaa) koskevat kirjalliset kokeet ja osoitettava koulutustarkastuslennolla hallitsevansa tarvittavan radiopuhelinliikenteen.

9.4.2 Lennonopettaja saa antaa oppilaalleen ensimmäisen yksinlentotehtävän vasta kun toinen lennonopettaja on koulutustarkastuslennon perusteella oppilaan siihen hyväksynyt. Vaatimus ei koske kuumailma- ja kaasupallolentokoulutusta.

9.4.3 Ensimmäiset viisi yksinlentoa on lennettävä samalla ilma-alustyypillä, jolla peruskoulutus on annettu. Vaatimus ei koske kuumailma-, eikä kaasupallokoulutusta.

9.4.4 Oppilaan viiden ensimmäisen yksinlennon aikana on hänen lennonopettajansa tai tämän sijaiseksi sovitun lennonopettajan oltava koulutuspaikalla maassa lentoja valvomassa. Oppilaan seuraavien yksinlentojen aikana on hänen lennonopettajansa tai tämän sijaiseksi sovitun lennonopettajan oltava koulutuspaikalla lentoa valvomassa. Edellä ole-

vasta poiketen on kuumailma- tai kaasupallolennonopettajan seurattava oppilaan yksinlentoa pallon maahenkilöstön mukana.

9.4.5 Valvomattomalla lentopaikalla on valvovalla lennonopettajalla oltava kaksipuolinen radioyhteys oppilaaseen. Valvovan lennonopettajan on valvottava että lentoa koskevat mahdolliset varaukset ja ilmoitukset tehdään vaaditulla tavalla.

9.4.6 Valvotulla lentopaikalla on valvovan lennonopettajan tarkastettava ja jätettävä vaadittavat lentoa koskevat lentosuunnitelmat ja ilmoitukset. Lentosuunnitelmasta on käytävä selville, että ilma-aluksen päällikkönä on lento-oppilas. Lisäksi valvovan lennonopettajan on merkittävä lentosuunnitelmaan sellaiset yhteystiedot, että häneen saadaan aina välittömästi yhteys.

9.4.7 Oppilaan ollessa koulutusohjelman mukaisella yksinmatkalennolla saa valvova lennonopettaja kouluttaa muita oppilaita edellyttäen, että häneen saadaan aina välittömästi yhteys ja hänen on oltava määräkentällä oppilaan saapuessa matkalennolta. Edellä oleva ei koske kuumailma- ja kaasupallokoulutusta.

9.4.8 Oppilaan yksinlennoilla on näkyvyyden oltava vähintään 8 km ja pilvikorkeuden vähintään 450 m (1500 ft).

Edellä mainitusta voidaan poiketa oppilaan yksinlennoilla moottoroiduilla ilma-aluksilla lentopaikan läheisyydessä, jos säilytetään näköyhteys käytettävään kiitotiehen, näkyvyyden on oltava vähintään 5 km ja pilvikorkeus vähintään 300 m (1000 ft).

10 KOULUTUKSESTA ANNETTAVA TODISTUS

Koulutuksen päätyttyä lentokoulutusluvan haltijan on annettava oppilaalle todistus, jossa lentokoulutusluvan haltija vakuuttaa, että oppilas on saavuttanut lupakirjaa tai kelpuutusta koskevat tiedot ja taidot. Lisäksi todistuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- kurssi-aika (teoria- ja lentokoulutuksen alkamis- ja päättymispäivämäärät),
- koulutusohjelman mukainen opetuksen määrä eri oppiaineissa,
- oppilaan osallistuminen eri oppiaineiden oppitunneille lähiopetuksessa tai tietokoneavusteisen etäopiskelukurssin tai sen osioiden suorittaminen,
- kunkin oppiaineen kirjallisen loppukokeen päivämäärä,
- oppilaan kustakin loppukokeesta saama arvosana prosentteina ja

- f) lentokoulutusta koskevat tiedot jaoteltuna koulutustavoitteena olevaa lupakirjaa tai kelpuutusta koskevan ilmailumääräyksen asianmukaisen kohdan mukaisesti.

Esittelykurssilta riittää osallistumistodistus.

11 LENTOKOE

Lentokoulutusluvan haltijan on kurssin päätyttyä järjestettävä oppilaalle siitä erikseen annettujen määräysten mukainen lentokoe lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden saamiseksi. Lentokoulutusluvan haltija on velvollinen antamaan tarkastuslentäjälle tämän pyytämät tiedot oppilaasta ja hänen koulutuksestaan.

12 VAKUUTUKSET

Koulutukseen käytettävillä ilma-aluksilla on oltava vakuutukset sen mukaan kuin siitä erikseen määrätään.

Ennen lentokoulutuksen aloittamista lentokoulutusluvan haltija on velvollinen antamaan kullekin oppilaalle kirjallisesti tiedot toimintaa koskevista koulutuksen aikana voimassa olevista vakuutuksista, niiden ehdoista ja korvaussummista.

13 ASIAKIRJOJEN SÄILYTYS

Lentokoulutusluvan haltija on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan asiakirjan päiväyksestä lukien, kunkin oppilaan koulutusta ja koulutuksen sisäistä valvontaa koskevat seuraavat asiakirjat:

- a) koulutusohjelmat ja niiden muutokset,
- b) lentokoulutusluvan haltijan antamien koulutustodistusten kaksoiskappaleet,
- c) teoria- ja lentokoulutusta koskeva kirjanpito,
- d) kirjallisten kokeiden kysymykset ja niihin hyväksyttävät vastaukset,
- e) oppilaan koekysymyksiin antamat vastaukset, niiden arvioinnit, arviointipäivä, annettu arvosana ja tieto vastaukset arviointeesta teoria- tai lennonopettajasta,
- f) luettelot teoria- ja lennonopettajista ja niiden muutoksista,
- g) luettelot lentokalustosta ja niiden muutoksista,
- h) sisäisen valvonnan ja sijaisuusjärjestelyjen asiakirjat.

Asiakirjat on pyydettyäessä esitettävä ilmailuviranomaiselle tai sen edustajalle.

14 LENTOKOULUTUSLUVAN VOIMASSAOLON JATKAMINEN JA UUSIMINEN

14.1 Lentokoulutusluvan voimassaolon jatkamista varten lentokoulutusluvan haltijan on toimitettava Ilmailuhallinnolle vähintään 30 vuorokautta ennen luvan päättymistä ilmoitus koulustoiminnan jatkamisesta. Ilmoituksen liitteenä on oltava nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama voimassa oleva luettelo teoria- ja lennonopettajista ja lentokoulutuskalustosta ja tiedot muuttuneista hakemuksen kohdista.

14.2 Jos edellä kohdassa 14.1 mainittu ilmoitus tehdään määräajan jälkeen, koulutusluvan voimassaolon jatkaminen samoin kuin vanhentuneen koulutusluvan uusiminen edellyttää tämän määräyksen kohdan 2.3 mukaisen täydellisen koulutuslupahakemuksen jättämistä Ilmailuhallinnolle.

15 LENTOKOULUTUSLUVAN HALTIJAN TOIMINNAN PÄÄTTYMINEN

Mikäli lentokoulutusluvan haltija lopettaa toimintansa tai jättää uusimatta koulutuslupansa, on lentokoulutusluvan haltija velvollinen ilmoittamaan siitä Ilmailuhallinnolle ja järjestämään koulutuskirjanpidon säilytyksen siten, että tämän määräyksen kohdassa 13 mainittu asiakirjojen säilytystä koskeva määräaika täyttyy.

16 LENTOKOULUTUSLUVAN MUUTTAMINEN, OIKEUKSIEN RAJOITTAMINEN TAI RAUKEAMINEN

Koulutusluvan muuttamiseen, rajoittamiseen tai raukeamiseen sovelletaan, mitä Ilmailulain 16 luvussa säädetään.

17 VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

17.1 Tämä ilmailumääräys tulee voimaan 15.1.2008.

17.2 Tämä ilmailumääräys kumoaa ilmailumääräykset ja -tiedotukset TRG M1-7 24.2.2000, TRG M1-9 24.2.2000, TRG M1-10 18.1.2000, TRG T1-9 26.1.1982, TRG T1-10 24.3.1980, TRG T1-14 3.4.1984, TRG T1-15 23.11.1982 ja OPS M8-8 9.2.2000.

17.3 Ennen tämän määräyksen voimaantuloa myönnetyt luvat ovat voimassa niissä mainituin ehdoin, poikkeuksena ilma-alusten huoltotoiminta ja koulutusohjelmat (kohdat

17.4, 17.5 ja 17.7), luvan päättymispäivämäärään saakka.

17.4 Peruskoulutukseen käytettäväksi ilma-alukseksi ei saa 31.12.2008 jälkeen lisätä koulutuslupaansa kaksipaikkaista ilma-alusta, jonka kuormattavuus punnitustodistuksen perusteella on alle 165kg.

17.5 Jos koulutukseen käytettävällä ilma-aluksella on EASA-lentokelpoisuustodistus, on sen huoltotoiminnassa ja lentokelpoisuuden valvonnassa noudatettava huoltotoiminta-asetuksessa (OSA-M) ilmoitetun päivämäärän jälkeen siinä mainittuja vaatimuksia.

17.6 Jos koulutukseen käytettävällä ilma-aluksella on Ilmailuhallinnon myöntämä

ICAO-lentokelpoisuustodistus, rajoitettu lentokelpoisuustodistus tai lupa ilmailuun on sen huoltotoiminnassa ja lentokelpoisuuden valvonnassa 28.9.2010 jälkeen huoltajalla oltava asianomaisen ilma-alusryhmän huoltomekaanikon lupakirja (OSA-66) tai Ilmailuhallinnon kansallinen hyväksyntä.

17.7 Koulutusohjelmat on korjattava vastaamaan uusittuja harrasteilmailun koulutus- ja lupakirjamääräyksiä 31.12.2008 mennessä.

17.8 Lentokoulutusluvan hakijan on esitettävä koulutusorganisaation sisäinen valvontatai laatu järjestelmä 31.12.2008 jälkeen tehtävän lupahakemuksen liitteenä.